

Oslo, 11. mai 2020

Energi- og miljøkomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Høringsnotat Prop. 90 L (2019-2020)- endringer i naturmangfoldloven

Norges Bondelag, Norges Bonde- og Småbrukarlag og Norsk Sau og Geit (heretter organisasjonene) viser til Prop. 90 L (2019-2020) og inngir med dette sine innspill til høringen i Energi- og miljøkomiteen.

Høringssvar fra Organisasjonene til høringsbrev fra Klima- og miljødepartementet (KLD) datert 07.06.19 følger vedlagt. Organisasjonene fastholder sine opprinnelige standpunkter.

1. Endring av nødvergebestemmelsen etter naturmangfoldloven

Organisasjonene støtter forslaget om å endre naturmangfoldloven § 17 annet ledd andre setning, slik at vilkåret «*under direkte angrep*» endres til «*pågående eller umiddelbart forestående angrep*». Endringen er i tråd med rettspraksis på området.

Organisasjonene ikke støtter forslaget om å endre nødvergebestemmelsen slik at det «*må anses påkrevd*» for å kunne handle i nødverge under et «*pågående*» angrep. Endringen vil medføre en innskjerping av adgangen til å handle i nødverge. En gjennomgang av høringssvarene viser at ca. 55 % sier de er imot innføringen av vilkåret, eller at de kun støtter forslaget under den forutsetning at det ikke vil innebære en innstramming av nødvergeretten. KLD uttaler at «*endringen kan sånn sett anses å innskrenke adgangen til å utøve nødverge*».

Det er ikke nødvendig å endre loven på dette punktet for å sikre samsvar mellom naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen artikkel 9. Det er allerede innbakt en nødvendighetsvurdering i vilkåret «*pågående...angrep*». Under et pågående angrep er situasjonen akutt, og husdyreier må handle raskt for å unngå ytterligere skader. Organisasjonene frykter at vilkåret «*må anses påkrevd*» i praksis vil bli tolket av påtalemyndighetene slik at det alltid må gjennomføres en alternativ handling før felling kan skje i nødverge, uavhengig av hvor akutt situasjonen er.

Organisasjonene foreslår alternativ ordlyd:

«Eieren eller den som opptrer på vegne av eieren, kan avlive vilt på grunn av et pågående angrep på bufe, tamrein, gris, hund og fjørfe, eller tilsvarende når det må anses påkrevd på grunn av et umiddelbart forestående angrep».

2. Opprettelse av en rovviltklagenemnd

Organisasjonene går på det sterkeste imot opprettelsen av en rovviltklagenemnd. **En gjennomgang av høringssvarene viser at 79 % av de som har tatt stilling til spørsmålet går imot forslaget.**

En rovviltklagenemnd vil ikke bidra til å øke tilliten til rovviltforvaltningen. Dette er et gjennomgående standpunkt i høringssvarene. Det er svært betenkelig at Stortinget fratras muligheten til å kontrollere rovviltforvaltningen på de mest sentrale områdene innenfor rovdyrpolitikken. De politiske skillelinjene i rovdyrspørsmålene vil fortsatt være til stede, og det er en klar risiko for at en rovviltklagenemnd vil medføre et økt antall rettssaker.

Det er ikke til å unngå at rovdyrspørsmål har et politisk tilsnitt, og det er derfor særlig viktig at rovdyrforvaltningen er underlagt politisk kontroll og styring. Dette må veie tyngre enn departementets behov for å få frigjort arbeidskapasitet, en utfordring som kan løses på andre måter.

Organisasjonene mener det er svært uheldig dersom det er KLD som alene skal være ansvarlig for å fremme forslag om medlemmer til en eventuell rovviltklagenemnd. Dette sett i lys av at det er manglende tillit til departementet på rovviltområdet som er en av hovedbegrunnelsene for opprettelsen av en klagenemnd. Utnevning av nemndsmedlemmene vil sikre en betydelig innflytelse på hvordan nemnda i praksis vil fungere.

Organisasjonene mener videre det er uheldig at forskriften som skal gi viktige avklaringer om en rovviltklagenemnd fremdeles ikke har blitt sendt på høring, selv om det ble varslet at KLD tok sikte på å sende utkast til en slik forskrift på alminnelig høring høsten 2019.

Ringvirkningene av opprettelsen av en rovviltklagenemnd er høyst usikre. Det er kritikkverdig at en slik stor endring i rovviltpolitikken er foreslått uten planer om å evaluere effektene av endringene i etterkant.

3. Antall forvaltningsregioner for rovvilt

Organisasjonene støtter ikke forslaget om å redusere antallet rovviltregioner fra åtte til seks.

Rovviltforliket av 2011 bygger på det prinsipp at rovviltforvaltningen skal foregå så nært berørte lokalsamfunn og næringsutøvere som mulig. Nærhetsprinsippet sikrer lokal kunnskap og forankring omkring de vedtak som treffes. Dagens inndeling med åtte forvaltningsregioner har vært et viktig konfliktreducerende tiltak fra Stortingets side.

Organisasjonene minner om at det var Stortinget som vedtok å etablere åtte rovviltregioner mens regjeringen foreslo seks. Begrunnelsen var at dette ville medføre rovviltregioner som tilfredsstillende arealkrav, og som muliggjør en bestandssituasjon som tillater en regional forvaltning av rovvilt.

4. Flytting av bestandsmålet for antall årlige ynglinger av gaupe fra nord til sør
KLD foreslår å flytte målet om tre årlige ynglinger av gaupe fra region 8 (Troms og Finnmark), samt å flytte målet om to årlige ynglinger av gaupe fra den foreslåtte nye region 5 (Oslo, Viken, og Vestfold og Telemark).

Disse fem årlige ynglingene av gaupe er foreslått fordelt slik at én yngling flyttes til den foreslåtte nye region 4 (Innlandet) og fire ynglinger flyttes til den foreslåtte nye region 6 (Agder, Rogaland og Vestlandet). Det er viktig å påpeke at de tidligere fylkene; Vest-Agder, Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane ikke har hatt bestandsmål for ynglende rovdyr fram til nå.

Organisasjonene støtter forslaget om å redusere målet om 3 årlige ynglinger av gaupe i Troms og Finnmark. Vi mener imidlertid dette må gjøres ved at det nasjonale bestandsmålet på 65 årlige ynglinger reduseres til 62 årlige ynglinger av gaupe. Organisasjonene går imot intern omfordeling av bestandsmål uten at dette skjer etter samtykke fra de berørte rovviltnemndene.

5. Økt samarbeid ved utarbeiding av regionale forvaltningsplaner
Organisasjonene støtter forslaget om at rovviltnemndene skal samarbeide med tilgrensende forvaltningsregioner. Herunder støtter vi at rovviltnemndene, ved utarbeidelse og revidering av forvaltningsplaner, skal sende forvaltningsplanen på høring til rovviltnemnder i berørte rovviltregioner.

6. Landbruksdirektoratets rolle i arbeidet med regionale forvaltningsplaner for rovvilt
For at hensynet til husdyrproduksjon og reindriftsnæringa skal kunne ivaretas på en tilstrekkelig måte er det viktig med et tilstrekkelig grunnlag for å vurdere de landbruksmessige konsekvensene av forvaltningsplanene for rovvilt. Landbruksdirektoratets kompetanse på sau og tamrein er særlig verdifull i denne sammenheng.

Organisasjonene støtter forslaget om å gi Landbruksdirektoratet rett til å avgi uttalelse i forkant av vedtakelsen av de regionale forvaltningsplanene.

7. Kommunens adgang til å klage på vedtak om felling av rovvilt
Organisasjonene mener at kommunene har en viktig rolle i å ivareta og forvalte fellesskapets interesser, noe som også gjelder innenfor rovviltforvaltningen.

Organisasjonene støtter forslaget om å forskriftsfeste kommunens klagerett i rovviltforskriften.

8. Fellingsmetode for jerv

Av de store rovdyrartene jerv, gaupe, bjørn, ulv og kongeørn, er det jerven som dreper flest sau på nasjonalt nivå. I erstatningsoppgjørene for sau drept eller skadet av store rovdyr i perioden 2007 – 2018, er jerv oppført som skadevolder i hele 32 % av tilfellene (kilde Rovbase). Stortinget har i rovdyrforliket av 2011 vedtatt at lisensfelling skal være hovedvirkemiddelet i bestandsreguleringen av jerv.

Organisasjonene støtter forslaget om at bruk av fast montert kunstig lys på åte og tilsyn med kamera kombinert med elektronisk overvåking av fangstbåser ved lisensfelling av jerv tillates på permanent basis.

9. Lisensfellingsperioden for ulv

KLD begrunner hvorfor departementet mener at det ikke er riktig å endre lisensfellingsperioden for ulv.

Lisensfellingsperioden innenfor ulvesonen er per i dag fra 1. januar til og med 15. februar. Organisasjonene mener at jaktperioden innenfor ulvesonen i større grad må differensieres ut fra om reviret har årssvalper eller ikke.

Organisasjonene mener prinsippet om yngletidsfredning må legges til grunn ved fastsettelse av lisensfellingsperioden for ulv på samme måte som det i dag gjøres for andre arter. Organisasjonene mener derfor lisensfellingsperioden for ulv i etablerte revir med årssvalper innenfor ulvesona bør være fra 01. desember – 15. april. For lisensfelling av enslige ulv, samt lisensfelling av revirer uten årssvalper mener organisasjonene at lisensfellingsperioden innenfor ulvesona må være den samme som utenfor ulvesona.

Lisensfellingsperioden utenfor ulvesonen ble i 2019 endret fra perioden 01.oktober- 30. april, til perioden 01. desember – 31. mai. Organisasjonene mener det er svært uheldig at to måneder av lisensfellingsperioden på høsten er tatt bort. Dette er en periode hvor mange jegere driver jakt på andre arter, og hvor det kan komme frost og sporsnø som gir ekstra gode muligheter for å lykkes med fellingen.

Vi viser til at det nå i over to år har vært en enslig ulv i ytre deler av Sogn og Fjordane. Dette er i et område med lite snø, og det har så langt ikke lyktes å felle ulven. Det er imidlertid mange jegere ute når hjortejakta starter 01. september. Dersom lisensfellingsperioden starter tidligere om høsten vil flere streifulver kunne felles av lisensjegere som også driver hjortejakt. Dette vil kunne føre til reduserte tap av husdyr og tamrein.

Utenfor ulvesona mener organisasjonene at lisensfellingsperioden bør være fra 01. september – 31. mai. Lisensfelling skal ikke være til hinder for skadefelling i offentlig regi.

Med hilsen

Lars Petter Bartnes
Norges Bondelag

Kjell Erik Berntsen
Norsk Sau og Geit

Kjersti Hoff
Norsk Bonde og Småbrukarlag